

ОКРЕМА ДУМКА

**судді Конституційного Суду України Віктора Городовенка стосовно
Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційною
скаргою Гнезділова Сергія Олексійовича щодо відповідності Конституції
України (конституційності) частини восьмої статті 176 Кримінального
процесуального кодексу України**

Другий сенат Конституційного Суду України ухвалив Рішення у справі за конституційною скаргою Гнезділова Сергія Олексійовича щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини восьмої статті 176 Кримінального процесуального кодексу України від 24 червня 2026 року № 4-р(II)/2026 (далі – Рішення).

Конституційний Суд України (далі – Суд) у Рішенні визнав „такою, що не відповідає Конституції України (є неконституційною), частину восьму статті 176 Кримінального процесуального кодексу України“, згідно з якою „під час дії воєнного стану до військовослужбовців, які підозрюються або обвинувачуються у вчиненні злочинів, передбачених статтями 402–405, 407, 408, 429 Кримінального кодексу України, застосовується виключно запобіжний захід, визначений пунктом 5 частини першої цієї статті“.

Погоджуючись із висновком Суду, викладеним у резолютивній частині Рішення, водночас не можу погодитися з підходом до змісту його мотивувальної частини.

На моє переконання, мотивувальна частина Рішення містить окремі висновки, які не повною мірою узгоджуються зі змістом приписів Кримінального процесуального кодексу України (далі – Кодекс), попередньою практикою Суду та принципами здійснення конституційного контролю.

Саме тому, керуючись статтею 93 Закону України „Про Конституційний Суд України“ та § 74 Регламенту Суду, вважаю за потрібне викласти окрему думку щодо Рішення.

1. Суд зобов'язаний забезпечувати послідовність власної конституційної юриспруденції

1.1. Принцип верховенства права, закріплений у статті 8 Конституції України, зокрема, вимагає, щоб не лише закон, а й практика його застосування були достатньо послідовними й передбачуваними. Ця вимога повною мірою поширюється на діяльність Суду як органу конституційної юрисдикції.

Звісно, вона не означає, що Суд є суворо зв'язаним своїми попередніми рішеннями: Конституція України не встановлює принципу *stare decisis* у його найсуворішому розумінні, а розвиток конституційної доктрини об'єктивно може зумовлювати перегляд раніше сформульованих юридичних позицій.

Послідовність практики має особливе значення саме для Суду. Рішення Суду є остаточними, обов'язковими та такими, що не можуть бути оскаржені, і безпосередньо впливають на систему законодавства, діяльність органів державної влади і формування сталої конституційної доктрини. Саме тому відступ від раніше сформульованої юридичної позиції має бути не лише прямо визнаний Судом, а й належно обґрунтований; крім того, він має здійснюватися з додержанням процедури, визначеної законом.

1.2. Європейська Комісія „За демократію через право“ (Венеційська Комісія) у Доповіді про правовладдя, ухваленій на її 86-му пленарному засіданні 25–26 березня 2011 року [CDL-AD(2011)003rev], зазначала, що „наявність суперечливих рішень, ухвалених верховним або конституційним судом, може бути несумісною з принципом юридичної визначеності. Тому вимагається, щоб суди, особливо найвищі, запроваджували механізми на уникнення неузгодженості й забезпечення послідовності своєї практики“ [§ 50].

Цей підхід підтверджений і в пункті II.B.4 спеціального дослідження Венеційської Комісії „Мірило правовладдя“ (*Rule of Law Checklist*), ухвалені на її 106-му пленарному засіданні 11–12 березня 2016 року [CDL-AD(2016)007], та практикою Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ), який

неодноразово наголошував, що розвиток судової практики сам по собі не суперечить вимогам Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, однак зміна усталеної практики має ґрунтуватися на достатньо переконливих причинах, оскільки саме її послідовність є одним із елементів принципу юридичної визначеності¹.

1.3. На моє переконання, саме з огляду на наведені вимоги належало вирішувати й цю справу. Суд уже висловив юридичну позицію щодо конституційності законодавчого регулювання, передбаченого статтею 176 Кодексу, у Рішенні від 19 червня 2024 року № 7-р(II)/2024. Хоча предмет конституційного контролю у цій справі формально відрізняється від предмета конституційного контролю в Рішенні, обидві справи стосуються того самого законодавчого механізму – встановлення спеціальних правил застосування запобіжного заходу у виді тримання під вартою під час дії воєнного стану.

У цьому аспекті сама можливість відступу від попередньої юридичної позиції не означає свободи від обов'язку належно мотивувати причини такого відступу. Навпаки, саме обов'язок навести переконливі конституційно-правові аргументи на користь зміни попереднього підходу є проявом принципу верховенства права, складником якого є юридична визначеність, що охоплює й послідовність практики конституційних судів.

За таких обставин Суд був зобов'язаний не лише констатувати відмінності між частинами шостою та восьмою статті 176 Кодексу, а й переконливо пояснити, чому ці відмінності є настільки істотними, що законодавче регулювання, яке є близьким за змістом до того, що вже було предметом конституційного контролю, цього разу призвело до протилежного висновку. На жаль, мотивувальна частина Рішення такого пояснення не містить.

¹ Див., зокрема:

Beian v. Romania (№1) (заява № 30658/05) від 6 грудня 2007 року, §§ 34–40;

Lupeni Greek Catholic Parish and Others v. Romania [GC] (заява № 76943/11) від 29 листопада 2016 року, §§ 116–135.

ЄСПЛ у рішенні у справі *Atanasovski v. the former Yugoslav Republic of Macedonia* від 14 січня 2010 року (заява № 36815/03) наголосив, що розвиток судової практики сам по собі не суперечить належному здійсненню правосуддя, а вимога юридичної визначеності не означає права на незмінність судової практики. Водночас зазначив, що наявність усталеної судової практики слід враховувати під час визначення обсягу мотивування судового рішення. Тож якщо суд відступає від добре усталеної практики, на нього покладається обов'язок надати більш ґрунтовне аргументування причин такого відступу та детально пояснити, чому справу вирішують інакше, ніж це впливало з попередньої практики (§ 38, § 39).

1.4. У статті 92 Закону України „Про Конституційний Суд України“ встановлено, що Суд може розвивати і конкретизувати юридичну позицію Суду у своїх наступних актах, змінювати юридичну позицію Суду в разі суттєвої зміни нормативного регулювання, яким керувався Суд при висловленні такої позиції, або за наявності об'єктивних підстав необхідності покращення захисту конституційних прав і свобод з урахуванням міжнародних зобов'язань України та за умови обґрунтування такої зміни в акті Суду.

Водночас стаття 68 Закону України „Про Конституційний Суд України“ передбачає, що якщо під час розгляду сенатом Суду справи виникає необхідність у тлумаченні Конституції України або якщо вирішення питання, яке розглядає сенат Суду, може спричинити несумісність із юридичними позиціями, постановленими Судом попередньо, сенат Суду може в будь-який час до постановлення свого рішення відмовитися від розгляду справи на розсуд Великої палати Суду.

Таким чином, Закон України „Про Конституційний Суд України“ не лише допускає можливість зміни юридичних позицій Суду, а й установлює матеріальні та процесуальні гарантії того, щоб така зміна була належно обґрунтованою та здійснювалася із застосуванням спеціальної процедури, передбаченої статтею 68 цього закону.

1.5. Отже, із принципу верховенства права, закріпленого в статті 8 Конституції України, досліджень Венеційської Комісії, практики ЄСПЛ, а також статей 68, 92 Закону України „Про Конституційний Суд України“ впливає єдиний конституційно-правовий стандарт: Суд може відступити від раніше сформульованої юридичної позиції, однак лише за умови належного обґрунтування такого відступу та з дотриманням установленної законом процедури. Саме цьому стандарту, на моє переконання, мотивувальна частина Рішення не відповідає.

2. Суд неправильно витлумачив зміст частини восьмої статті 176 Кодексу

На моє переконання, ключова помилка мотивування Рішення полягає в тому, що Суд фактично надав частині восьмій статті 176 Кодексу такого змісту, якого вона не має.

У Рішенні Суд виходив із безальтернативності тримання під вартою для відповідної категорії осіб у випадку підозри у вчиненні визначеного переліку злочинів, а також того, що визнаний неконституційним припис Кодексу позбавляє слідчого суддю, суд можливості перевіряти наявність ризиків, установлених статтею 177 Кодексу²; „слідчий суддя, суд, керуючись оспорюваним приписом Кодексу, зобов’язаний застосувати єдиний запобіжний захід – тримання під вартою“ (абзац перший підпункту 4.5 пункту 4 мотивувальної частини Рішення).

Проте такий висновок не впливає із системного аналізу приписів Кодексу.

2.1. Частина восьма статті 176 Кодексу сама по собі не скасовує загальних правил застосування запобіжних заходів, зокрема з’ясування наявності ризиків,

² Хоча Суд прямо не зазначив, що частина восьма статті 176 Кодексу позбавляє слідчого суддю, суд можливості перевіряти наявність ризиків, установлених статтею 177 Кодексу, саме такий висновок фактично випливає з мотивувальної частини Рішення. Зокрема, обґрунтовуючи відмінність між частиною шостою та частиною восьмою статті 176 Кодексу, Суд послідовно наголошував, що частина шоста цієї статті містить пряму вказівку на необхідність установлення таких ризиків. Саме цю обставину Суд поклав в основу розмежування висновків, сформульованих у Рішенні від 19 червня 2024 року № 7-р(П)/2024, та в Рішенні (підпункт 4.5 пункту 4 мотивувальної частини Рішення).

передбачених у статті 177 Кодексу. Вона визначає лише особливість правового регулювання щодо виду запобіжного заходу, який може застосовуватися до окремої категорії осіб – військовослужбовців під час дії воєнного стану.

Водночас дія зазначеного припису жодним чином не усуває обов'язку суду перевірити всі передбачені Кодексом підстави та умови застосування запобіжного заходу, про що Суд і сам зазначає в абзаці першому підпункту 4.5 пункту 4 мотивувальної частини Рішення.

Зокрема, навіть за наявності частини восьмої статті 176 Кодексу суд у кожному конкретному випадку зобов'язаний установити наявність обґрунтованої підозри у вчиненні кримінального правопорушення, перевірити існування ризиків, визначених статтею 177 Кодексу, врахувати обставини, передбачені статтею 178 Кодексу, а також пересвідчитися у виконанні вимог статті 194 Кодексу тощо. Водночас для висновку про конституційність чи неконституційність частини восьмої статті 176 Кодексу у цьому аспекті не має значення, чи такий обов'язок слідчого судді, суду встановлений у Кодексі один раз, чи двічі, якщо його виконання однаково є обов'язковим.

2.2. Водночас Суд дійшов висновку, що визнане згідно з Рішенням таким, що не відповідає Конституції України, законодавче регулювання фактично позбавляє суд будь-якої альтернативи триманню під вартою.

Із таким категоричним висновком також не можна погодитися з огляду на інші приписи самого Кодексу.

Так, абзацом восьмим частини четвертої статті 183 Кодексу встановлено, що під час дії воєнного стану слідчий суддя, суд при постановленні ухвали про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, враховуючи підстави та обставини, передбачені статтями 177 та 178 Кодексу, має право не визначити розмір застави у кримінальному провадженні щодо злочину, передбаченого статтями 109–114², 258–258⁶, 260, 261, 402–405, 407, 408, 429, 437–442¹ Кримінального кодексу України.

Використання законодавцем формулювання „має право“, а не „зобов’язаний“, свідчить про те, що питання застосування застави залишено на розсуд суду з урахуванням конкретних обставин справи. Тобто з указанного припису випливає, що слідчий суддя, суд має право як визначити, так і не визначити розмір застави, зокрема і стосовно військовослужбовців, які підозрюються або обвинувачуються у вчиненні злочинів, передбачених статтями 402–405, 407, 408, 429. Отже, законодавець прямо передбачив можливість застосування застави і не виключив її в усіх випадках, тому навіть у межах спеціального правового режиму, встановленого частиною восьмою статті 176 Кодексу, закон повністю не усуває судової дискреції у відповідних питаннях.

Наведені висновки підтверджують і матеріали цієї справи. З них, зокрема, вбачається, що під час вирішення питання про застосування до заявника запобіжного заходу суди досліджували наявність обґрунтованої підозри, ризиків, передбачених статтею 177 Кодексу, враховували обставини, визначені статтею 178 Кодексу, а також перевіряли можливість застосування більш м’яких запобіжних заходів, однак не встановили підстав для їх застосування. Отже, навіть у цій справі частина восьма статті 176 Кодексу не була перешкодою для здійснення індивідуальної судової оцінки обставин кримінального провадження.

Тому частина восьма статті 176 Кодексу, визнана Рішенням неконституційною, не усуває судового контролю та не виключає індивідуальної судової оцінки обставин конкретної справи. Вона не скасовує, а лише звужує дискрецію суду щодо вибору виду запобіжного заходу після того, як суд дійде висновку про наявність усіх передбачених законом підстав для застосування запобіжного заходу.

Однак Суд виходив із того, що його висновок про застосування на підставі частини восьмої статті 176 Кодексу єдиного запобіжного заходу та спотворення цим юридичним регулюванням суті правосуддя „підтверджується й тоді, коли слідчий суддя, суд застосовує частину восьму статті 176 Кодексу з урахуванням вимог абзацу восьмого частини четвертої статті 183 Кодексу <...> оскільки

заставу як запобіжний захід застосовують лише у системному зв'язку з запобіжним заходом у виді тримання під вартою“ (абзац третій підпункту 4.5 пункту 4 мотивувальної частини Рішення).

Примітно, що в Рішенні від 19 червня 2024 року № 7-р(II)/2024 Суд, покликаючись, зокрема, на той самий припис абзацу восьмого частини четвертої статті 183 та низку інших приписів Кодексу, дійшов діаметрально протилежного висновку про наявність дискреції слідчого судді, суду під час застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою³. Проте Суд у Рішенні не пояснив, як це впливає на наявність дискреції слідчого судді, суду в такому випадку і чим значення цього припису для поточного конституційного провадження відрізняється від того, яке в Рішенні від 19 червня 2024 року № 7-р(II)/2024 Суд використав як обґрунтування конституційності оспорюваного тоді припису частини шостої статті 176 Кодексу.

3. Законодавець мав конституційні повноваження визначити особливості застосування запобіжних заходів під час дії воєнного стану

3.1. Одним із засадничих принципів конституційного ладу України є поділ державної влади, який передбачає здійснення кожною гілкою влади своїх повноважень у межах, визначених Конституцією України і відповідно до закону (стаття 6).

³ Зокрема, у Рішенні від 19 червня 2024 року № 7-р(II)/2024, аналізуючи частину першу статті 183 Кодексу, Суд звернув увагу, що „законодавець визначив застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою за частиною шостою статті 176 Кодексу без доведення прокурором, що жоден із більш м'яких запобіжних заходів не зможе запобігти ризикам, визначеним статтею 177 Кодексу. Однак це не позбавляє можливості слідчого суддю, суд застосувати інший, більш м'який, запобіжний захід, визначений Кодексом“ (абзац шостий підпункту 6.3 пункту 6 мотивувальної частини).

У цьому самому рішенні Суд також указував, що «відповідно до Кодексу можливість застосування застави до особи, стосовно якої застосовано запобіжний захід у вигляді тримання під вартою, може бути визначена в ухвалі слідчого судді, суду у випадках, визначених частиною третьою або четвертою статті 183 Кодексу (друге речення частини першої статті 182); „під час дії воєнного стану слідчий суддя, суд при постановленні ухвали про застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою, враховуючи підстави та обставини, передбачені статтями 177 та 178 Кодексу, має право не визначити розмір застави у кримінальному провадженні щодо злочину, передбаченого статтями 109–114², 258–258⁶, 260, 261, 402–405, 407, 408, 429, 437–442 Кримінального кодексу України“ (абзац восьмий частини четвертої статті 183). Тобто із наведених приписів Кодексу випливає, що законодавець закріпив дискрецію слідчого судді, суду під час застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою за частиною шостою статті 176 Кодексу не визначати або визначати розмір застави з урахуванням підстав та обставин, установлених статтями 177, 178 Кодексу» [абзац сьомий підпункту 6.3 пункту 6 мотивувальної частини Рішення Суду від 19 червня 2024 року № 7-р(II)/2024].

Суд у своїй практиці послідовно виходив із того, що визначення змісту законодавчого регулювання належить до прерогативи законодавця. Завдання ж Суду полягає у перевірці відповідності такого регулювання Конституції України. Сам по собі факт, що законодавець міг обрати інший спосіб юридичного регулювання, не є підставою для визнання ухваленого ним законодавчого рішення неконституційним.

Саме Верховна Рада України, реалізуючи свої конституційні повноваження, відповідно до Конституції України визначає зміст кримінальної процесуальної політики держави, встановлює порядок здійснення кримінального провадження та процесуальні механізми, які є потрібними для досягнення правомірної мети, якщо вони не суперечать Конституції України.

3.2. Конституція України не визначає, який саме запобіжний захід має застосовуватися у тій чи іншій категорії кримінальних проваджень, а також не гарантує суду необмеженої свободи вибору між усіма передбаченими законом запобіжними заходами.

Конституційними гарантіями прав особи є здійснення правосуддя лише судом, незалежність суду, дотримання принципів змагальності, забезпечення обвинуваченому права на захист (статті 124, 126, 129 Конституції України) тощо. Натомість обсяг процесуальної дискреції суду визначається законом з урахуванням потреби у збереженні сутнісного змісту правосуддя. Відтак сам по собі той факт, що законодавець у певних випадках установлює спеціальні правила ухвалення судових рішень або обмежує можливість вибору між кількома процесуальними рішеннями, не обов'язково означає порушення Конституції України.

Більше того, в Рішенні від 19 червня 2024 року № 7-р(II)/2024 Суд також виснував, що „законодавець для досягнення мети кримінального провадження та захисту відповідних публічних інтересів не може визначати запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою як безальтернативного і має забезпечити наявність у кримінальному провадженні *принаймні одного* запобіжного заходу,

який є більш м'яким і який можна обрати як менш обтяжливий для конституційного права на свободу та особисту недоторканність особи“ (абзац восьмий підпункту 4.2 пункту 4 мотивувальної частини). Тобто Суд уже раніше визначив мінімально допустимий обсяг дискреції суду у відповідному питанні.

3.3. Як зазначено вище, частина восьма статті 176 Кодексу не усуває судового контролю за застосуванням запобіжного заходу. Слідчий суддя, суд, як і раніше, зобов'язаний перевіряти наявність обґрунтованої підозри у вчиненні кримінального правопорушення, установити існування ризиків, передбачених статтею 177 Кодексу, оцінити всі обставини, визначені статтею 178 Кодексу, перевірити дотримання вимог статті 194 Кодексу та постановити вмотивоване судові рішення, зокрема й передбачаючи альтернативу щодо заходу процесуального впливу.

Отже, визнане згідно з Рішенням таким, що не відповідає Конституції України, законодавче регулювання не позбавляє суд його конституційної функції здійснення правосуддя, а лише визначає особливості застосування запобіжних заходів до окремої категорії осіб в умовах дії воєнного стану.

За таких обставин саме по собі звуження законодавцем можливості вибору між двома видами запобіжних заходів не може бути достатньою підставою для висновку про неконституційність відповідного законодавчого регулювання. Для такого висновку Суду потрібно було встановити, що законодавець фактично усунув судовий контроль або перетворив здійснення правосуддя на суто формальну процедуру. Однак Суд у Рішенні не навів переконливих аргументів щодо цього.

4. Особливий правовий статус військовослужбовців та конституційна допустимість установа для них спеціального правового регулювання

4.1. З-поміж іншого, у Рішенні Суд зазначив: „Оскільки законодавець визначив суб'єктами вчинення військових кримінальних правопорушень не

тільки військовослужбовців, а й поліцейських, а також військовозобов'язаних та резервістів під час проходження зборів та інших осіб за співучасть у військових кримінальних правопорушеннях, Конституційний Суд України акцентує на тому, що застосування виключно запобіжного заходу у виді тримання під вартою згідно з частиною восьмою статті 176 Кодексу встановлено лише для військовослужбовців, яких підозрюють чи обвинувачують у вчиненні відповідних військових кримінальних правопорушень“ (абзац шостий підпункту 6.3.1 підпункту 6.3 пункту 6 мотивувальної частини).

У такий спосіб Суд фактично заперечив виправданість запровадження особливого режиму застосування запобіжних заходів до військовослужбовців, урівнявши їх статус у відповідному аспекті зі статусом поліцейських, військовозобов'язаних, резервістів під час проходження зборів, а також осіб, які беруть участь у військових кримінальних правопорушеннях як співучасники, проігнорувавши цим самим власні юридичні позиції, які виокремлюють військовослужбовців серед інших категорій громадян.

Відповідно до статті 17 Конституції України захист суверенітету і територіальної цілісності України є найважливішою функцією держави та справою всього Українського народу. Саме тому забезпечення належного функціонування Збройних Сил України та підтримання військової дисципліни становлять самостійну конституційну цінність, яку законодавець у праві враховувати під час визначення особливостей юридичного регулювання відносин, пов'язаних із проходженням військової служби.

4.2. Суд у Рішенні від 20 грудня 2016 року № 7-рп/2016 наголосив на тому, що організаційно-правові та економічні заходи, спрямовані на забезпечення належного соціального захисту громадян України, які перебувають на службі у Збройних Силах України та в інших військових формуваннях, а також членів їхніх сімей, пов'язані не з втратою працездатності, безробіттям або відсутністю достатніх засобів для існування (стаття 46 Конституції України), а з особливістю виконуваних ними обов'язків щодо забезпечення однієї з найважливіших

функцій держави – захист суверенітету і територіальної цілісності України (частина перша статті 17 Основного Закону України); потреба в додаткових гарантіях соціального захисту цієї категорії громадян як під час проходження служби, так і після її закінчення зумовлена, зокрема, тим, що служба у Збройних Силах України, інших військових формуваннях пов'язана з ризиком для життя і здоров'я, підвищеними вимогами до дисципліни, професійної придатності, фахових, фізичних, вольових та інших якостей (абзаци шостий, сьомий підпункту 2.2 пункту 2 мотивувальної частини).

Правовий статус військовослужбовців істотно відрізняється від правового статусу інших осіб, зокрема, військовозобов'язаних, резервістів під час проходження зборів, а також інших осіб, які можуть бути співучасниками військових кримінальних правопорушень, – зокрема, переліком прав і обов'язків щодо виконання військового обов'язку, правом і правилами носіння, зберігання й застосування зброї та її типом, суворістю і тривалістю підпорядкованості, переліком обмежень, наявністю та обсягом пільг, гарантій, компенсацій тощо.

Саме особливості несення військової служби очевидно обумовлюють більший рівень суспільної небезпечності вчиненого військовослужбовцями кримінального правопорушення. Тому законодавець має конституційні підстави встановлювати для них спеціальне юридичне регулювання, якщо воно зумовлене особливостями проходження військової служби та спрямоване на досягнення правомірної конституційно значущої мети.

Сам по собі факт установа спеціального правового режиму для військовослужбовців не суперечить принципу рівності, а є наслідком об'єктивних особливостей умов служби та їхнього конституційно-правового статусу. А особливий статус військовослужбовців знаходить своє відображення в актах законодавства, якими встановлено соціальний захист, спеціальний порядок проходження військової служби, особливі правила підпорядкування, дисциплінарної відповідальності тощо.

4.3. Особливої ваги вимоги до правослухняної поведінки військовослужбовців набувають в умовах воєнного стану. У цей період окремі кримінальні правопорушення, зокрема передбачені статтями 402–405, 407, 408, 429 Кримінального кодексу України, вчинені військовослужбовцями, безпосередньо пов'язані із забезпеченням військової дисципліни, стосуються керованості військ, боєздатності Збройних Сил України, інших військових формувань та їх здатності виконувати покладені на них завдання. На це вказано й у Пояснювальній записці до проєкту Закону України про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України (щодо обрання запобіжного заходу до військовослужбовців, які вчинили військові злочини під час дії воєнного стану) (реєстр. № 7431), який був ухвалений як Закон України від 16 серпня 2022 року № 2531–ІХ та згідно з яким Кодекс доповнено приписом, визнаним відповідно до Рішення таким, що не відповідає Конституції України: „Військовий злочин, вчинений військовослужбовцем під час дії правового режиму воєнного стану, свідчить про максимальний ступінь суспільно-небезпечного діяння“.

Відтак законодавець мав конституційні підстави врахувати підвищену суспільну небезпеку таких діянь, якщо їх учиняють військовослужбовці, під час визначення особливостей застосування до них запобіжних заходів.

Суд у Рішенні фактично не заперечив правомірності визначеної законодавцем мети. Навпаки, Суд визнає її конституційну значущість, проте заперечує придатність обраного законодавцем засобу для її досягнення, твердячи про відсутність зв'язку між метою та обраним засобом і про те, що відповідний припис Кодексу суперечить завданням кримінального провадження (абзаци п'ятий, шостий, сьомий підпункту 6.3.2 підпункту 6.3 пункту 6 мотивувальної частини), але так і не дає відповіді на питання, у чому ж саме полягають причини для цього.

З огляду на зазначене, на моє переконання, мотивувальна частина Рішення не містить належного конституційно-правового обґрунтування того, що встановлення законодавцем спеціальних правил застосування запобіжних заходів щодо військовослужбовців, які підозрюються або обвинувачуються у

вчиненні окремих військових кримінальних правопорушень під час дії воєнного стану, є несумісним із принципами рівності та недискримінації, закріпленими у статті 24 Конституції України. Натомість Суд у цьому конституційному провадженні фактично виходить із презумпції, що будь-яка законодавча диференціація процесуального статусу такої категорії осіб у відповідному аспекті є неконституційною, не пояснивши, чому особливий правовий статус військовослужбовців, специфіка військової служби та умови воєнного стану не можуть бути об'єктивними й розумними підставами для встановлення особливостей правового регулювання.

5. Висновки

Отже, на моє переконання, мотивувальна частина Рішення не містить належного конституційно-правового обґрунтування тих висновків, на яких Суд побудував свій висновок про неконституційність частини восьмої статті 176 Кодексу, внаслідок чого позиція Суду видається вразливою.

Крім того, мотивувальна частина Рішення не містить переконливого пояснення, чому Суд, розглядаючи законодавче регулювання, близьке за своїм змістом до того, що вже було предметом конституційного контролю в Рішенні Суду від 19 червня 2024 року № 7-р(II)/2024, цього разу дійшов протилежного висновку щодо його конституційності.

Суддя
Конституційного Суду України

Віктор ГОРОДОВЕНКО